

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.523

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך ביטחון עצמי

שלוש תפיסות בביטחון: מופשט, מולבש, נפרד

עסקנו הוא בכוח הביטחון העצמי שקיים בנפש האדם ונותן לו רגש של ביטחון בהתמדת היציבות בכל מישורי החיים, כגון: יציבות נפשית, משפחתית, כלכלית, חברתית וכו'. וכן מעניקה לו רגש ביטחון של הצלחה בכל עת אשר ניגש הוא להוציא את פעולותיו מהכוח אל הפועל.

בכללות ישנן שלוש תפיסות או הכרות שונות בנפשות בני אדם על מה נסמך ונשען ביטחון, מהיכן הם שואבים את הכוח לבטוח שיהא טוב ולא הפכו. אותן שלוש תפיסות מולידות שלוש מדרגות במידת הביטחון: א. מופשט - אמונה וביטחון שלמים ומוחלטים בקב"ה בלבד, בהפשטה גמורה ללא התייחסות לשום לבוש. ב. מולבש - ביטחון באורו של הקב"ה המתלבש תוך תכונות הנפש השורשיות הפנימיות, הכישרונות, היכולות והכוחות אותן הוא העניק לאדם ופועל מתוכן. ג. נפרד - ביטחון ב-'כוחי ועוצם ידי', שהאדם מזהה ותופס את כשרונותיו ככוחות עצמיים נפרדים השייכים לו עצמו, ולא כלבוש לאור הבורא ית"ש. בפסקה זו נבאר מהו עניינם של כל אחד מהתפיסות הללו.

לכל אדם ואדם הקב"ה מעניק יכולות וכוחות הסגוליים לו, הוא מטביע וחוקק תכונות וכישרונות הייחודיים לו בנפשו. תכונות שורשיות אלו ניתנו בו על מנת שבהם הוא יישם ויממש את ייעודו אשר נועד לו בבריאתו לעבוד בהם את קונו ית"ש.

דע את שמחתך • יצירת האדם פרק ג'

חילוק בשורש השמחה

בגילוי שמתגלה בשמחה של ימי הפורים, יש נקודה עמוקה מאוד, לפי מה שנתבאר, בימי המועדים מתגלה, שהתפיסה הפשוטה היא עצבות. והמועדים מביאים שמחה. בפורים מתגלה שהתפיסה הפשוטה היא, שמחה. זה הבדל עצום ונורא. מערכת המועדים נמצאת עדיין, בתוך מהלכי החטא. מדוע אני שמח, מפני שיש לי במה לשמוח, בגאולתם של ישראל. כי הנפשות הם אלו ששמחים, כשיש להם את סיבת השמחה. אך בפורים שמתגלה מערכת שנקראת שמחה, מה הסיבה של השמחה, אין סיבה.

הפוסקים אומרים את זה לדינא. שבפורים לא נאמר דין שאין מערבין שמחה בשמחה. דווקא במועד שיש דין לשמוח במועד. ושמחת בחגך, במה אתה שמח? בחג, ועל כן נאמר בחגך ולא באשתך, דאין מערבין שמחה בשמחה. אבל בפורים נאמר ימי משתה ושמחה, אפשר לשמוח בכל דבר. אפשר גם להתחתן. וכנודע הגאון רבי שלמה זלמן אורייבך זצ"ל עשה כן למעשה, שהוא התחתן בפורים.

העומק של מה שנתבאר עכשיו, שיש כאן שתי תפיסות הפוכות לגמרי. בין מערכת שמחת המועדים למערכת שמחת הפורים. מערכת שמחת המועדים, מגלה שהסיבה הפשוטה היא עצבות. אך במה צריך לשמוח? בגאולת מצרים. אפשר להוסיף עוד הרבה דברים. אבל התפיסה היא, הוציאנו מאפילה לאורה, משעבוד לאור גדול. אך בפורים נאמר בחז"ל (מגילה יד, א) אכתי עבדי אחשוורוש אנו, אם כן למה אנחנו שמחים, כי מתגלה תפיסה של הסיבה הפשוטה הזו, צריך סיבה למה להיות עצוב. אנחנו שמחים כי אנחנו שמחים.

בפורים נאמר (מגילה ז, ב) חייב איניש לבסומי עד דלא ידע. אם כן מהיכן מגיעה השמחה, היא לא יכולה להיות בגלל שדעתי עומדת כך, וכך. אם כן מדוע אני שמח? כי אני שמח.

לפי המבואר עולה, מה ההיות של האדם, שמח או עצוב, שאר המועדים מגדירים האדם עצוב, וצריך סיבה לשמוח. אך פורים מגדיר, אתה שמח כי אתה שמח. על כן מרבים בשמחה מתחילת החודש, כי זה לא תלוי בסיבה למה לשמוח.

משנכנס אדר מרבים בשמחה, איזה ריבוי של שמחה אני מרבה, אני מוסיף סוג חדש של שמחה. מה הסוג החדש של השמחה? אני שמח כי אני שמח. זה הריבוי של השמחה. בכל השנה כולה האדם שמח, כי יש לו סיבות למה לשמוח. אך כשנכנס אדר אני מרבה בשמחה, מהו אותו ריבוי של שמחה? כי השמחה

דע את שמחתך יצירת האדם פרק ג'

מהמצוות. או אלוקיהם של אלו ישן. זה היינו הך, אבל בעומק. זו מערכת שנקראת שנה. מצד כך, כל תפיסה שנקראת שנה היא מאותו שורש שנקרא שינה. אם אין שינה, אין שנה. ואם יש שינה, יש שנה.

שורש השינה נאמר בתורה (בראשית ב, כא) ויפל ה' אלוקים תרדמה על האדם, ויקח אחת מצלעותיו, ויביאה אל האדם, מאזי יכל להתחדש מהלך בפועל שנקרא שנה. אחרת לא יכל להיות מהלך שנקרא שנה בבריאה. כל מה שהיה, זה חל מאותו מקום שהוא עדיין ישן, באותו מקום יכול לחול תפיסה שנקראת שנה. היא הייתה השנייה, והוא הראשון והיא השנייה. היא מתחילה תפיסה שנקראת שני, והיא מתחילה תפיסה שנקראת שנה, שינה, שני. הכול שורש אחד. ומשם מתחיל כל תולדות חטא אדם הראשון.

לפי זה הדברים ברורים, ישנו נמצא במדרגת שנה. מפוזר ומפורד בין העמים, שהיא עלתה ממדרגת א', למדרגת אלף. זה ישנו עם אחד מפוזר, ומפורד בין העמים. התיקון לזה הוא מה שנאמר (אסתר ד, טז), לך כנוס את כל היהודים, וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלושה ימים לילה ויום, ואף אני ונערוטי אצום, על מה היה הצום? הצום היה על לצאת משנה ליום. לכן צומו עלי שלושה ימים, לילה ויום. להחזיר את התפיסה של ימי בראשית שנאמר בה: ויהי ערב ויהי בוקר, יום. על זה הם צמו שלושה ימים. אבל זה עקירה מהתפיסה שנקראת שנה.

מתי היו השלושה ימים, מבואר בחז"ל (מגילה טו, א) שהם היו בפסח. לכאורה הרי טענת המן היתה ישנו מהמצוות, אם כן למה מרדכי ביטל עוד מצוה של אכילת מצות, הגם דכתבו המפרשים הטעם דיש כוח בשב ואל תעשה בחכמים לעקור, אך עדיין צריך ביאור וכי זה הפתרון, אלא כוונת הדבר, הם חוזרים ממערכת שנקראת שנה, למערכת שנקראת יום.

אם כן, הגדרת הדבר הוא, שהמציאות של כוח הפורים, שמתגלה כמערכת של שמחה, המערכת של השמחה יוצאת ממערכת שנקראת שנה, יוצאת ממערכת שנקראת שינה. יוצאת ממערכת שנקראת שני, וחוזרת לאדר. ל- א' דר. זה פנימיות מערכת השמחה שחלה, בימי הפורים בפרטות, ובכללות מראש חודש אדר.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

שלעצמה, זה עצם טבע הנשמה, אם אין את הנקודה של חטא. כשהקב"ה ברא את עולמו, כולם נבראו בשמחה. מה שהביא אותם לעצבות, חטא. בפורים, משנכנס אדר מרבין בשמחה, אז מכוח מה אני מרבה בשמחה, עצם ההיות זה נקודת השמחה.

כשמבינים את הדברים האלה בנפש האדם, כשהדברים נקלטים בעומק נפשו של האדם, ומאירים לו מעט, שם מי שממשיך את אותה הארה לכל השנה, הוא חי באופן לגמרי שונה.

שמחת היות הנפש

נקודת שורש הדברים היא ברורה מאוד, מה מגלה לנו חודש אדר, וימי הפורים. האדם שמח כי הוא שמח, כשנבוא להבין את זה בלשון מאוד קצרה במעמקי הנפש, יש מערכת שעוברת מסיבה למסובב, מסיבה למסובב, וכל הזמן חוזר חלילה. לכל דבר יש סיבה למה. אך יש מערכת של נפש, שהמערכת מגלה את ההיות. למה היא שמחה? כי היא שמחה. אין סיבה למה. כי זו עצם המציאות.

השמחה המצויה היא, כל דבר שמביא את האדם לשלמות עושה את האדם שמח. וכשאדם רוצה סיבה למה לשמוח, הוא צריך להגיע לשלמות. אך יש שמחה בהיות של האדם, כמו כשהאש חמה היא לא צריכה סיבה, למה להיות חמה. וכן המים לחים, הם לא צריכים סיבה למה להיות לחים וקרים. אלא זה הייעוד שלהם.

נאמר (תהלים צז, יב) שמחו צדיקים בה', בעומק, הם לא שמחים כי הם התקרבו לה', ועוד טעמים רבים, אלא לפי שהתגלה להם אור ההווה שזה אורו יתברך שמו, זה עצם ההיות, הם אינם שמחים מחמת סיבה כל שהיא. עוז וחדוה במקומו (דברי הימים א טז, יז), בעומק זה לא רק הגדרה של במקומו, זה הגדרה של עצם ההיות כולו שמחה.

לילה ויום

נחזור לבאר ביתר ביאור, מה ההבדל בין היסוד של התפיסה שנקראת יום, לתפיסה שנקראת שנה. ראשית ההבנה הפשוטה והברורה, כפי שנתבאר לעיל שהקלקול חל בשתי תפיסות, הוא חל שהא' יהיה אלף. ושהיום נעשה שנה. כל התפרטות היא קלקול, אך כל אחדות, היא תיקון. ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים, אם הוא מפורד, זה הקלקול. אבל אם הוא אחד זה תיקון. חז"ל (מגילה יג, ב. אסתר רבה ז, יב) דרשו על הפסוק ישנו עם אחד מפוזר ומפורד, או שישנו

את כוח הביטחון העצמי שלו על בסיס התכונות, המידות, הסגולות והכוחות אותן הטביע הקב"ה בנפשו, ובהם הוא ית"ש מתלבש ופועל. תכונות אלו הן הן ה-אני האמיתי שהקב"ה העניק לו לאדם. כאשר האדם חי ופועל מתוך ה-אני האמיתי שלו, הוא יכול לשאוב ביטחון אמת. אולם תכונות אלו אין הן תכונות לעצמן, אלא אלו תכונות שעל גביהן האדם נשען, אך הן עצמן משענתן על הבורא ית"ש, שמתמיד את קיומן ומשפיע את כוחן בכל עת.

אולם כאן האדם ניצב בפני התמודדות שניה במערכת האמונה והמודעות הפנימית בנפשו: האם בעת פעולתו הוא מאמין מכיר ומודע לכך שכוחותיו השורשיים הם רק לבוש לכוח הפנימי של הקב"ה המקיים ומחיה אותם ופועל מתוכם, או שמא הכרה זו נעדרת מליבו ונשכחת מזכרונו. גם אדם שלמד בדברי רבותינו את ההגדרות הנאמרות כאן, שהקב"ה מתלבש באדם ופועל מתוכו, והוא מאמין לדבריהם. ברם ההודאה לדברי חז"ל והרצון להאמין בהם הם רק נקודת כניסה להתחיל בעבודת הקודש להפנים ולהחדיר את אור האמונה וההכרה הזו לחדרי הלב, עד שיעשו לידיעה חיה קבועה ותמידית בנפש. אך עד לקניין מעלה זו, האדם נתון לתנודות של רצוא ושוב באמונתו בהכרתו ובמודעותו בעת פעולותיו - פעמים שהוא מודע למולבש, ופעמים שהוא פועל רק עם הלבוש מבלי לתת ליבו למולבש.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

על אבינו שבשמים לבדו.

לעתיד לבוא, עת שיסיר בורא העולם את המסכים המעלמים ומסתירים אותו. נוכל להתמיד בעבודת האמונה, ולבקוע על ידה עד לנקודה הפנימית ביותר בנפשותינו. שם האדם תופס את עצמו כבטל ומבוטל למציאותו יתברך ויתעלה שמו, שם רק הקב"ה נמצא, בהפשטה גמורה ללא שום עטיית מלבושים - 'אין עוד מלבדו' כפשוטו. אולם לעת עתה רצונו ית"ש להנהיג את עולמנו השפל בששת אלפי השנים הללו בהנהגה נסתרת. ולכן אין באפשרותו של אדם להעפיל ולעלות עד למדרגה הנוראה והנעלה זו של אמונה וביטחון בשלמות אלא רק בחלקיות לפי עמלו וזכות כלי נפשו. על כן, האף אמנם שתמיד ראוי לכל אדם להקדים לכתחילה את עמל האמונה התמימה בבורא ית"ש לבדו, להרבות בה ולהגדיל תחומה עד לקצה גבול יכולתו. אך לעולם ישארו בנפש חלקים שעדיין אין אור האמונה העליונה מאיר בהם, ובחלקים הללו עבודת האדם מקבלת פנים אחרות.

לפיכך, עד עת קץ בה תמלא הארץ דעה את השי"ת הנורא והנשגב לבדו, בינתיים בזמן הנהגת הבחירה עבודת האדם לבנות

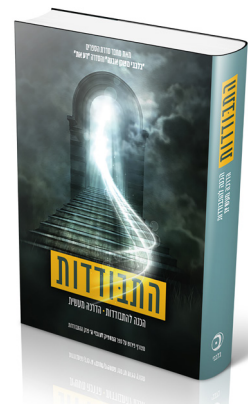
אולם כמו שידוע ומפורסם כי הקב"ה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, ומבואר בדברי רבותינו שכל נבראי העולם התמדת מציאותם כוחם ופעולתם מחודשת בכל יום ובכל רגע מאת הקב"ה יתברך ויתעלה שמו לעד. כך גם בכלל זה תוקפן של הכוחות והיכולות התכונות והכשרונות של כל אדם ואדם מתמידים ונפעלים מכוחו ית"ש. התכונות משמשות כעין לבוש לקב"ה שמתלבש בהן ופועל מתוכן.

אדם שעמל להשיב אל לבו את הידיעות שעסקנו בהם בפרקים הראשונים: שהקב"ה עשה עושה ויעשה לכל המעשים, ואין כוח שיכול להתנגד אליו, וכל מעשיו ופעולותיו של האדם נפעלים מכוחו של הקב"ה המתלבש בו ופועל דרכו. ובכל פעולה מפעולותיו, ובכל מהלך ממהלכי חייו הוא משתדל להקטין למעט לבטש ולבטל את התפיסה החיצונית - שכביכול הגורמים וההשתדלויות הטבעיים הם אלו שפועלים מכוחם העצמי. אט אט הוא קונה את היכולת להפשיט את כל הלבושים הטבעיים הסוככים ומסתירים את האמת הצרופה כי הקב"ה

לבדו הוא הפועל, הוא העושה, הוא הכוח היחיד. כך הוא מוסיף ומרחיב ומעמיק בליבו יותר ויותר את מדרגת האמונה השלמה הביטחון וההישענות הגמורה רק

הקב"ה עשה עושה ויעשה לכל המעשים, ואין כוח שיכול להתנגד אליו

ניתן להשיג בחנויות ספרים הנבחרות בארץ כבר השבוע

זבחים, יט, ע"א – עפר מהו שיחוץ (לגבי לבישת בגדי כהונה שבעינין שיהיו על בשרו ולא יהא דבר חוצץ בין בשרו לגופו), עפר ודאי חיץ, אלא אבק עפר מהו.

והיינו כי עפר הוא דבר עב וקשה, אולם אבק יש בו דבר והיפוכו, מחד הוא מפורר "כאבק פורח". אולם מאידך נקרא אבק מלשון "אביק", וכלשון רמ"מ משקלוב (ביאורי הזוהר, ח) קשה מאוד להסיר עד שנדבק קצת ואביק בו ברגליו, אבק שברגליהם, עכ"ל. וכדברי הרמב"ן שהוזכרו לעיל, שאבק פעמים רבות בלשון הש"ס מלשון "ויחבק", חיבוק, חיבור.

ושורש אבק, חיבור דקלקול, הוא בע"ז (מלבד אבק ע"ז שהוזכר לעיל), כמ"ש בשל"ה (תענית, תורה אור, אות סא) וז"ל, בע"ז שייך לשון מיאבק, אביק, וכן הוא במסכת ע"ז פרק אין מעמידין (לג, ע"א), בישראל ההולך לתרפות אפילו בחזרה אסור, דאביק ביה. ועל זה בא הרמז, "ויאבק", וי-אבק, צוח על אבק, אבק בגימט' עגל. והפירוש השני שהוא לשון אבק (הם החורבנות שהגיעו לבנים, כמ"ש חז"ל ב"ר, עז, סג) רומז על חטא בית שני, שנאת חנם שבאה מלשה"ר, וכו', וג"כ רומז, ויאבק וי-אבק, צווח וי על "אבק", ר"ת אקמצא בר קמצא, עכ"ל. והבן שלפירוש ראשון אבק לשון חיבוק, דיבוק. וללשון שני אבק לשון פרוד, פזור, ודו"ק היטב. והבן שמצד מה שאבק הוא דיבוק, הוא חוצץ. ומצד מה שאבק פזור, אינו חוצץ, ודו"ק.

ובדקות יותר, אבק של אפר, של אש, כולו פרוד. ואבק של עפר יש בו צד אחדות, וצד פירוד. עיין לשם (חלק הביאורים, שער טנת"א, פ"ה, אות לה). וספר הדע"ה (ח"ב, דרוש ד, ענף כב, סימן ב). וכבר הוזכר לעיל לשון הזוה"ק (בראשית, קע, ע"א) אבק טפל לעפר. מה בין עפר לאבק, דא אבק דאשתאר מן נורא ולא עבד איבין לעלמין. עפר דכל איבין נפקי מינה, עיי"ש.

והנה שורש אבק שהוא חוצץ, הוא בעגל (גימט' אבק, כנ"ל), שבקשו "עשה לנו אלהים אחרים אשר ילכו לפנינו" (שמות, לב, א), ונעשה מחיצה וחציצה בין ישראל לקב"ה. וכונדע שבקשו ממוצע בינם לקב"ה (עיין כסא דוד, דרוש יט, שבת כלה). ונעשה העגל חציצה בינם לקב"ה. וזהו דוקא בע"ז שהוא אבק בחינת "אביק" כנ"ל בשם השל"ה. אולם בעבודת הקודש נסתפקו אם הוה חציצה אם לאו. וכל זה בעבודה במקדש שמספקא לן, ובדיעבד פסק הרמב"ם שאינו חוצץ. אולם בתרומה אינו חוצץ, כמ"ש המאירי (חגיגה, כ, ע"ב). ולגבי תפילין כתב הבן איש בחי בעוד יוסף חי (וירא) וז"ל, ואפילו אבק עפר יזהר לנקותו, והוא בעיא בגימ' זבחים, עכ"ל.

ובעומק, החיצונים נקראים חיצונים מלשון חוץ, שנמצאים בחוץ, ומלשון חציצה. וכתב בספר הפליאה (ד"ה ודע שהמכנסים רומזים) וז"ל, ואברהם כיון בעצמו שהם מלאכים חיצונים ומשתחווים לאבק רגליהם, הם השרים החיצונים הנקראים אבק "ההיקף", עכ"ל. והיינו כי טבע האבק להיות בחוץ ולהקיף את הדבר, ונעשה מחיצה בין הדבר למה שחוצה לו.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ב"ב, קסה, ע"א – אמר ר' עמרם אמר רב, שלש עבירות אין אדם ניצול מהן בכל יום, הרהור עבירה, ועיון תפלה, לשה"ר, לשה"ר סלקא דעתך, אלא אבק לשה"ר. א"ר יהודה אמר רב, רוב בגול, ומיעוט בעריות, והכל בלשה"ר, בלשון הרע ס"ד, אלא אבק לשה"ר.

ומהו אבק לשה"ר, כתב הרמב"ם (דעות, פ"ז, ה"ד) וז"ל, ויש דברים שהן אבק לשה"ר, כיצד, מי יאמר לפלוני שיהיה כמות שהוא עתה, וכו', וכל המספר בטובת חבירו בפני שונאיו הרי זה אבק לשה"ר. ועיין שו"ע (או"ח, קנ"ו), ונושאי כלים, מג"א (סק"ב), ומחצית השקל (סק"ב), משנ"ב (סק"ד), ועוד. ועיין ירושלמי (פאה, פ"א, ה"א). ועיין חפץ חיים (כלל ט'), ובבאר מים חיים (שם). ושם (ב, ב).

ואיתא בחומת אנך (דברים, א) וז"ל, אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל - אלה, ר"ת אבק לשון הרע (ר"ת זה מצוי מאוד ברבותינו), דבזה נכשלין כולן, כמ"ש וכלן באבק לשה"ר. אל כל ישראל, דכלן נכשלין באבק לשה"ר, עכ"ל. וכן הוא בפנים יפות על אתר. ובחידת שמשון (ויקרא).

והנה בפשטות "כולן" נכשלים, כל יחיד ויחיד. אולם בעומק יותר זהו נתגלה בכלל כולו יחד, כמ"ש בפנים יפות (כי תשא, ל, כג) וז"ל, שכל מה שנתאחרו במדבר מ' שנה, היה בעון "מרגלים", שהוא אבק לשה"ר, כענין לא "רגל" על לשונו (תהלים, טו, ג), לכך אמר כשעלו מן המדבר נטהרו מחטא זה, והועיל להם הקטורת (כמ"ש בערכין, טז, ע"א, שקטורת מכפרת על לשה"ר) לכפר אפילו על אבק לשה"ר, עכ"ל, עיי"ש. וזהו המקום שכלל ישראל נכשלו באמירה או בקבלת אבק לשה"ר כולן (זולת יהושע וכלב).

ובדקות, קטרת של כל השנה מכפרת על לשה"ר, וקטרת של יוה"כ שהיא "דקה מן הדקה", כעין אבק, מכפרת על אבק לשה"ר. ושורש דברים אלו נתבארו בדברי המהר"ל (נתיבות עולם, נתיב הלשון, פ"א. ועיין עוד במהר"ל, דרוש לשבת תשובה, שם מבואר בהרחבה) וז"ל, ולכך הקטורת ביוה"כ היה דקה מן הדקה, שהיה חוזר ונותן אותו למכתשת שיהיה דקה מן הדקה. ולכך היה כפרה זאת דווקא ביוה"כ, כי בשאר ימים אין להביא כפרה זו, שהרי אמרו"ל (ב"ב, הנ"ל) כי אין אדם ניצול מחטא (בכל יום, דייקא, אף יוה"כ, ודו"ק) אבק לשה"ר, וכו', ומאחר שהאדם מוכן אל חטא הזה ואין ניצול מזה, א"כ לא שייך כפרה כל השנה, רק ביוה"כ שהאדם נחשב כמו מלאך, ומהצד הזה יש הסרה לחטא הזה שהוא אבק לשה"ר, אבל לא מצד שהוא אדם, עכ"ל. והבן שיש גדר ש"כולן", כל הנפשות באבק לשה"ר, וזהו כל ישראל. ויש גדר "בכל יום", וזהו כללות הזמן, אף ביוה"כ. וביוה"כ מתגלה התיקון, שבו נכללים כל ישראל, ונכללים כל הימים, ודו"ק היטב. וביוה"כ מתגלה רחמים, אבינו "אב" הרחמן. תיקון אבק, אב-ק, כמ"ש בבן יהוידע.

ובעומק כל אדם אינו ניצול אף יעקב שהוא דמות תם - אדם, החקוקה בכסא. וכמ"ש בשל"ה (וישלח, תורה אור, ג) וז"ל, ויאבק - שהעלו אבק עד כסא הכבוד, כלומר הקטרוג מאבק העבירה מאיש כמוהו החקוק בכסא.

וביתר דקות. לשון הרע - בפה. אבק לשה"ר, באות ברית קודש (כידוע ברית הלשון והמעור, זה כנגד זה), ר"ת אבק כנ"ל, ששם נעשה בחינת אבק, עיין קהלת יעקב (ערך אבק).

וישב - חנוכה | כ-נ כנען, כנ-ען. כ-נ בחינת כיור וכנו, כנ-ו, כלי שעל גביו נמצא הדבר. ובהרחבה יותר לשון הכנה, כנ-הה, והיינו העמדת כל הנצרך לדבר, שהם הכלים לדבר.

וזהו בחינת חינוך, חיו-נך, וכמ"ש חנוך לנער ע"פ דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה. כי כל ימי הקטנות הם זמן הכנה לגדלות, והן בחינת "כן" לגדלות. ונודע, כן ר"ת כלים - ניצוצות, ועדיין חסר אור.

והשורש לכך בתוה"ק שנביאים כתובים ר"ת נ"ך, הם ה"כן" לחמשה חומשי תורה. ומשתלשל במדרגת עולם, אסתכל באורייתא וברא עלמא, שהעולם הוא "כן" להשראת השכינה, שיה-כנ. בבחינת "מכון לשבתך", מכון, מו-כן. ובבחינת זמן זהו חנוכה, חוה-נך, שהוא הכנה "וכן" ללעת"ל, שאז יתגלה בשלמות האור הגנוז. ובמדרגת נפש, זהו

אנכי, אי-נכ, שהאנכי הוא "כן" לגילוי הקב"ה, ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוך כל אחד ואחד, בתוך האנכי. אנכי הוי"ה מתגלה באנכי הנברא.

ועיקר גילוי זה היה במדרגת מ"ת, שהקב"ה אמר אנכי הוי"ה, ומצד המקבלים, אוזן ששמעה בהר סיני, ובפרטות תנוך האזן, תנוך, תו-נך, שהתנוך לא סתמה האוזן (כמ"ש בכתובות, ה, ע"ב), אלא להיפך נעשה "כן" לשמיעה של אנכי. ואז במ"ת זכו כל ישראל לבחינת כהן, כנ-ה, וכמ"ש "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", וזהו לגילוי אלוקות בבחינת נוכח פני ה', נכ-וח. כי היו בטלים אליו ית"ש, בבחינת כניעה, כנ-יעה.

אולם בחטא העגל נפלו ממדרגתם, נפלו ממדרגת אנכי, למדרגת נכה, נכ-ה. וזהו מכח הערב רב שאינם ישראל אלא נכרי, נכ-רי. ונכשלו, נכ-של. וחזרו למדרגת

"נבוכים הם בארץ", נבוך, נכ-בו. ונעשו מסכנים, מסכן, מס-כן. וזה מעין חזרה למצרים, ל"פרעה נכה", נכ-ה, וחזרה לערי מסכנות, כנ-מסות שבמצרים.

ולצורך תיקון נעשה המשכן, מש-כן. ובו עבודת הכהנים בבגדי כהונה (כהן, כנ-ה, כנ"ל), כתונת, כנ-תות. ומכנסים, כנ-מסים.

ושלמות התיקון לעת"ל כמ"ש (ישעיה, ל, א) ולא יכנף עוד מוריק. יכנף, כנ-יף. וזהו הארת דוד ע"י כנורו, כנ-ור. ואזי ארץ כנען, כנ-ען כנ"ל, שהוא "כן" לישראל, תתעלה ותתפשט לכל הארצות. ואמרו (סוכה, נב, ע"ב) והקמנו עליו שבעה רועים. ושמונה נסיכי אדם (נסיך, נכ-סי), נסיכי אדם מאן ניהו, שבעה רועים, דוד באמצע, עי"ש.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

<u>חנוכה</u>	<u>כנף</u>	<u>כינה</u>	<u>אנכי</u>
<u>יכנף</u>	<u>מכנסים</u>	<u>יכנה</u>	<u>יכניה</u>
<u>נוכל</u>	<u>נבכי</u>	<u>נבוכה</u>	<u>נבוכדנאצר</u>
<u>נכד</u>	<u>נכבד</u>	<u>נדכא</u>	<u>נכאה</u>
<u>נכס</u>	<u>נכמר</u>	<u>כתנת</u>	<u>נכון</u>
<u>תכנית</u>	<u>כתנת</u>	<u>נסיך</u>	<u>נכרי</u>
<u>כונן</u>	<u>אדרכנים</u>	<u>נסך</u>	<u>כנור</u>
<u>כבשן</u>	<u>יהויכין</u>	<u>הכון</u>	<u>אכן</u>
<u>כן</u>	<u>כידון</u>	<u>כושן</u>	<u>כהן</u>
<u>מכון</u>	<u>לכן</u>	<u>כשרון</u>	<u>כשלון</u>
<u>עכן</u>	<u>משכן</u>	<u>מסכן</u>	<u>ממוכן</u>
<u>נוכל</u>	<u>תכונן</u>	<u>תכון</u>	<u>שכן</u>
<u>נפך</u>	<u>כנה</u>	<u>תענך</u>	<u>אנך</u>
<u>נכשל</u>	<u>נבוך</u>	<u>נתך</u>	<u>נשך</u>
<u>נפך</u>	<u>חנוך</u>	<u>תענך</u>	<u>אנך</u>
<u>כנרת</u>	<u>תנוך</u>	<u>נתך</u>	<u>נשך</u>
	<u>מסכנות</u>	<u>נכר</u>	<u>נכה</u>

בלבביפדיה קבלה אליהו

אור א"ס

עיגול, חומה ששומר. והבן שכוחו של אליהו גופא משמרו.

ועוד. כתיב (מלכים, ב, ב, ח) ויקח אליהו את אדרתו "ויגלם", כרכה בצורת עיגול, כעין גלימא.

יושר

אמרו (ברכות ג, ע"א) תניא, א"ר יוסי, פעם אחת הייתי מהלך בדרך ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים להתפלל, בא אליהו ז"ל ושמר לי על הפתח וכו', באותה שעה למדתי ממנו שלשה דברים, למדתי שאין נכנסין לחורבה (קו שמאל), ולמדתי שמתפללין בדרך (קו אמצע - דרך ישרה), ולמדתי שהמתפלל בדרך מתפלל תפלה קצרה (קו ימין). יושר - ג' קוים.

שערות

שערות נמצאים מראש האדם עד רגליו, מקיפים כל קומתו. ואמרו (ב"ב, קכא, ע"ב) ת"ר, שבעה קפלו את כל העולם כולו, מתושלח ראה אדם, שם ראה מתושלח, יעקב ראה את שם, עמרם ראה את יעקב, אחיה השילוני ראה את עמרם, אליהו ראה את אחיה השילוני ועדיין קיים. והבן שלכך היה לאליהו אדרת שער, כי זה כוחו להקיף את כל העולם. ועיין ספר הלכות הכסא (הלכות מלאכים) אליהו דומה עצמו לדב להטריד ר' חייא ובניו (בב"מ), ולמה לדוב, לפי שהדוב בעל שער, וכתיב באליהו (מלכים, ב, א, ח) איש בעל שער, וכשאמרו לאלישע (שם, ב, כג) עלה קרח עלה קרח יצאו ב' דובים. ולא היה אליהו באותה שעה דוב אלא נדמה להם כך. ועוד. עשו איש שעיר. ועיין ילק"ש (וישלח, קלג) מיד הקב"ה תופס לשרו (של עשו) בציצת ראשו, ואליהו שוחטו, ודמו ניתז על בגדיו וכו'. ועיין ספר המפואר (בהעלותך).

אזן

הארת אזן לשון איזון, מבטל כל הספיקות, דכשאיזן איזון נעשה ספי' קות. וזהו כח אליהו לברר כל הספיקות (עיין להלן ערך קטן נצח).

חוטם

אמרו (גיטין, ע, ע"א) א"ל אליהו לר' נתן, אכול שלישי ושתה שלישי והנח שלישי, לכשתכעוס תעמוד על מילואך. ועיין ספר הקנה (ד"ה ענין יראת המקום) ובנביא מוחזק אומר אליו תשמעון, אפילו אמר לעבור על כל התורה אפילו בקום ועשה אליו תשמעון, ובלבד שיהא צורך שעה, כמו אליהו בהר הכרמל שצוה לשחוט קדשים בחוץ, כי יש זמן שהקלוקל עושה תיקון גדול. ולכך עורבים פרנסו את אליהו.

ועוד. אמרו (ברכות, ו, ע"ב) ההוא גברא דקא מצלי אחורי בי כנישתא ולא מהדר אפיה לבי כנישתא, חלף אליהו, חזייה, אידמי ליה כטייעא, א"ל כדו בר קיימת קמי מרך, שלף ספסרא וקטליה. והבן שעיקר גילוי פנים החוטם שבו, כמ"ש (יבמות, קכ, ע"א) אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם. ולכך הפנים נקראים אפיה, לשון אף, חוטם. ובעומק זהו שורש שם פנים, לשון חוטם, אף. וכאשר נופל מדרגת פנים למדרגת אחר, נעשה ע"י החוטם, שחל בו חרון אף, חרון מלשון אחר. וזהו בחינת ההוא גברא שלא מהדר אפיה לבי כנישתא, ואזי נגלה חרון אף, אחר, ולכך שלף ספסרא וקטליה. ובחינת אחורים אז נתגלתה שנשתמש בה אליהו במה שאמר ובקש (מלכים, א, יח, לז) ענני ה' ענני וידעו העם הזה, כי אתה הו"ה האלקים, ואתה הסבת את

עיין לשם (דע"ה, ח"א, דרוש ב, סימן ב) כי כל היחודים והזווגים הוא לעולם רק ע"י אור א"ס לבד, וכמ"ש אליהו ז"ל, ואתה הוא דקשיר לון ומייחד לון. ועיין לקוטי תורה (שה"ש). וגילוי זה ע"י אליהו עצמו, ודו"ק.

ועוד. אמרו (סנהדרין, ק"ג, ע"א) שלש מפתחות לא נמסרו לשליח, של חיה, ושל גשמים, ושל תחיית המתים. אולם אצל אליהו נמסר לו מפתח גשמים מעין הבורא ית"ש. ועיין רש"י (שם) שלא נמסרו לשליח אחד ביחד. ועיין תוס' (שם) שפעמים נמסרו לשעה כגון אליהו. ועיין במהרש"א (שם). ועיין באר שבע (שם). ועיין בהג"ה בספר מהר"ש מבעלז (ויצא) שבח"ל נמסרו. ועיין שו"ת בנין ציון החדשות (סימן כו). ועיין פרשת דרכים (דרך השם, דרוש כא). ועיין ליקוטי מהרי"ל (תצוה). ועוד. אליהו בן ברכאל. עיין ספר המפואר (בהעלותך) שהוא אליהו הנביא. א - בתחילתו, א - בסופו. אל - שמו של הקב"ה, יה"ו חותמו שבו עולמות חתומים וכל אשר בהם.

צמצום

שורש שע"י נעשה חלל הפנוי, שורש לע"ז. ולכך בימי אליהו עבדו רובם ככולם ע"ז.

ועוד. מצרים, מיצר, מקום שכל הויתו צמצום. ואמרו (תענית, י, ע"א) ת"ר, מצרים ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה. והיינו שזהו שיעור הצמצום דקדושה, ד' אמות של הלכה, ואצל כל אדם ד' אמות קונות לו, שהוא גבולו כדי פישוט ידיו ורגליו. וכשמתפשט למצרים ערות הארץ, זהו ד' מאות פרסה. ואמרו (קידושין, מ, ע"א) רב כהנא הוה קמזבין דיקולי, תבעתיה ההיא מטרוניתא, א"ל איזיל אקשיט נפ" שאי, סליק וקנפיל מאיגרא לארעא, אתא אליהו קבליה, א"ל אטרחתן ד' מאות פרסה, א"ל מי גרם לי עניותא, יהב ליה שיפא דדינרי. והבן שבא אליהו ד' מאות פרסה, כלומר, יציאה מן המיצר - צמצום. ושיפא דדינרא שנתן לו שורשו בביות מצרים. ועיין אוצר המדרשים, שאצל אליהו כל העולם כולו ד' אמות.

קו

אמרו (ברכות, לא, ע"ב) ואמר רבי אלעזר, אליהו הטיח דברים כלפי מעלה, שנאמר, ואתה הסבת את לבם אחורנית. אמר רבי שמואל בר רבי יצחק, מנין שחזר הקב"ה והודה לו לאליהו, דכתיב ואשר הרעותי. והבן שבסוד ג' קוים, יש שורש דשורש לבחירה, אולם בקו אחד אין אפשרות אחרת בלתי הארת הקו. נמצא ג' קוים - בחירה. קו אחד - ידיעה שלמעלה מן הבחירה. והבן שאליהו לא טעם מיתה, ואמרו (עיין ע"ז, כ, ע"ב). עיין פירוש החיית על מערכות האלוקות, פ"י קדושה מביאו לידי נבואה, נבואה מביאו לידי אליהו, אליהו מביאו לידי תחיית המתים. והבן שאצל אליהו מאיר אור הקו תדיר, ולכך לא מת, כי שורש הדק של המיתה הוא בכך שהקו לא מתפשט עד סוף עיגול תחתון. וזהו האזור החגור במתניו, שגם במקום המיתה יש אזור ששורשו קו שמתעגל.

עיגולים

אמרו (ב"מ, ג, ע"א, ועוד רבות) יהא מונח עד שיבא אליהו, בחינת

בלבביפדיה קבלה אליהו

ועוד. עיין ראב"ד (פירוש לספר יצירה, הק-דמה) רבו של אליהו (אב בחכמה), מלתיאל (מלכות). וכן הוא בספר הפליאה (ד"ה דע לך בני פעם אחת).

אמא

כתיב (מלכים, א, יז, כג) ויקח אליהו את הילד ויורדהו מן העליה ויתנהו לאמו, ויאמר אליהו ראי חי בנך.

ז"א

בחינת שם מ"ה, ועיקרו וא"ו, וט"ל הוא בחינת מילוי, כנודע, בסוד ט"ל אורות. ועיין תענית (ג, ע"א) וכי מאחר (שטל) דלא מיעצר אשת-בועי למה ליה, הכי קא"ל, אפילו טל דברכה נמי לא אתי.

ועוד. ז"א כנגד אות וא"ו של הוי"ה כנודע. ועיין אור השכל (ח"ט) ובסוף אליה שהוא שלם אליהו (נעשה מאליהו אליהו). וסופו הוא קשר וא"ו של השם עמו. ועיין ספר הפליאה, אליהו בגימ' בהמה. והיינו שכולל אדם ובה-מה (ובפרטות בגימ' כלב כנודע).

ועוד. ז"א ו"ק, י"ב קצוות, שורש לכל י"ב. ועיין ספר הבהיר, ישב ר' אליה ודרש, מאי דכתיב ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד, אלא זהו שם המפורש שניתן בו רשות לצרף ולהזכיר דכתיב ושמו את שמי על בני ואני אברכם, והוא שם של י"ב אותיות בשם של ברכת כהנים יברך ה' וגו', והם י"ב, וכו', ובשם המפורש מע"ב אותיות, ובשם המפורש שהוא י"ב שמות שמסר הקב"ה למסמריה העומד לפני הפרגוד, והוא מסרם לאליהו בהר הכר-מל, ובהם נתעלה ולא טעים טעם מיתה.

נוק

אמרו (קידושין, פ, ע"ב) לא יתיחד אדם עם שתי נשים, אבל אשה אחת מתייחדת עם שני אנשים. ובגמ' שם, מ"ט תנא דבי אליהו, הואיל ונשים דעתן קלה עליהן.

ועוד. עיין ספר הפליאה (ד"ה ונהר יוצא מעדן) לעולם הטל יורד עד העטרה (נוק) שהוא טל, ואם בנ"א אינם כדאים הוא מתהפך לל"ט, כי העטרה הוא הדין והוא מהפכו, והכי אמר אליהו ז"ל, יתהפך הטי"ל ויהיה ל"ט. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שלישי"א במיוחד לעלון

עתיק

אמרו (קידושין, ע, ע"א) כגון אלו אליהו בא לטמא ולטהר, לרחק ולקרב, כגון אלו די-דעינן, אבל משפחה שנטמעה נטמעה. והבן שחכ עתיק מקרב את הרחוק ומרחיק את הקרוב, מעתיק ממקום למקום. וזהו תכונתו של אליהו שנעתק ממקום למקום בד' פסי-עות כמ"ש בפ"ק דברכות. ועיין ספר הלכות הכסא (לר"א מגרמזיא, הלכות המלאכים) ואליהו ז"ל ממונה על הרבה, ויש לו שלו-חיים הרבה, שהרי כשנימולים בשבת בהרבה מקומות איך יהיה בכאן ובכאן אם יש תחומין למעלה מעשרה טפחים, אלא שיש לו שלו-חיים תחתיו.

ועוד. כשם שקיי"ס בעתיקא תליא מילתא, כן כתיב אצל אליהו (מלכים, ב, ב, ח) ויקח אליהו את אדרתו ויגלם ויכה את המים ויחצו.

אריך

כאשר יש הארת אריך יש רוב שפע. והארה זו האירה בידי אליהו, כמ"ש (תענית, כג, ע"א) כשני אליהו שמפתחות גשמים בידו. אולם בפועל היה צמצום מפני חרון אף, כמ"ש (ב"מ, קו, ע"א) מה שני אליהו, דלא הוי תבואה כלל. ועיין ספר הגלגולים (פרק נב) הנה אליהו בגימ' שני פעמים הוי"ה, והנה ידעת כי ה' ה' הם אחד בז"א ואחד בא"א כמבואר באדרא רבא, וכו', שזיכור נשמתו של אליהו היתה כ"כ זכה, שראה הכל והשיג אותם האורות שנתגלו אור ש"ע נהורין דא"א המאירים באנפי זעיר שאז מתארכין אנפוי ג"כ דזעיר אנפין והוא נקרא ג"כ א"א שנוטל ארך מש"ע נהורין. והבן שלא מת כי היה לו אריכות ימים לעולם.

אבא

אב בחכמה. ועיין כתובות (קו, ע"א) רב ענן הוה רגיל אליהו דאתי גביה, דהוה מתני ליה סדר דאליהו, כיון דעבד הכי (עיי"ש שע"י הוקדם דין של אחר ליתמי) איסתלק, יתיב בתעניתא ובעא רחמי ואתא, כי אתא הוה מבעית ליה בעותי, ועבד תיבותא ויתיב קמה עד דאפיק ליה סידריה, והיינו דאמרי סדר אליהו רבה וסדר אליהו זוטא. והבן שתור-תו התגלתה ע"י רב ענן שאמר ענני ה' ענני, כמ"ש בתענית (יז, ע"א), שהוא לשון תפלה. ותורתו ותפלתו חד הם.

לבם אחרנית. ועוד. אמרו (ברכות, כט, ע"ב) א"ל אליהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסי-דא, לא תרתח ולא תחטי.

פה

אליהו גימ' בן, כנודע. בחינת מילוי הוי"ה בגי-מט' ב"ן. והוא ד' פעמים אחד, עולה ב"ן. ושם ב"ן כנגד מלכות, בחינת אות ד'. ועיין ברכות (ד, ע"ב) שאמרו, תנא, מיכאל באחת, גבריאל בשתיים, אליהו בארבע. ארבע דייקא, כנ"ל. וגילוי פה באליהו מתגלה כמ"ש (תענית, טו, ע"א) מי שענה את אליהו בהר הכרמל. ושם אמרו (יז, ע"א) גבי אליהו תפלה כתיב, צעקה לא כתיב, ענני ה' ענני לשון צעקה הוא. ועיין ליקוטי תורה (מלכים, ב) אליהו, סוד ב"ן, והוא מ"ן, לכן עולה מתתא לעילא. ועיין שער הכוונות (כוונת ק"ש, דרוש א) דע כי אליהו יש בו בחינות נשמות נדב ואביהווא כנודע, והנה הם מבחינת קין שהוא בחינת הנפש הנקרא מלכות (ושורשה מלכות - פה).

ועוד. עיין שער מאמרי רז"ל (יב, ע"ב) סוד מ"ש על פומא דאליהו אתגזר וכו', כי אליהו ז"ל נפרש מבנ"א ונעשה מלאך, לא נשאר לו כח לפתוח ולחדש בתורה להיות כי לא בש-מים היא, ולא נשארה תורה בעליונים כלל, וע"כ איננו יכול זולתי לספר לת"ח התחתונים ממה שמתחדש בישיבה עליונה של הת"ח העליונים הגדולים, לכן אמר על פומא דאליהו אתגזר, האמנם הת"ח יש להם יכולת לפתוח ולחדש בתורה כל מה שיראה להם.

ועוד. כתב בשער הגלגולים (ל"ו) אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן, ר"ת אליהו ח"י. כי השתא אהרן היה מתורגמן של משה, יהיה לך לפה, ולעת"ל באחרית הימים, יחזור משה בגלגול, ואליהו יהיה לו לפה, עיי"ש.

עינים - שבירה

אליהו גימ' ב"ן, שבשם זה היה השבירה והוא מתקן שבירה זו, ולכך לא מת.

ועוד. אמרו (מו"ק, כו, ע"א) א"ל ר' יוחנן אליהו חי הוא, א"ל כיון דכתיב ולא ראהו עוד, לגבי דידיה כמת דמי. והיינו מת לגבי ראייה. ואמרו (חגיגה, ט, ע"ב) א"ל אליהו וכו', מלמד שחזר הקב"ה על כל מדות טובות ליתן לישראל ולא מצא אלא עניות. עין - עני.

ועוד. אליהו לא טעם טעם מיתה.

מילון ערכים בקבלה פרצוף אבא

תבין איך כל אבא הוא חכמה, או חכמה דב"ן או חכמה דבינה דמ"ה, עכ"ל.

והנה בפרצוף אבא שורה אור א"ס. וכמו שביאר בעץ חיים (שער מב, פי"ג, מ"ת) וז"ל, כנגד האצילות כתיב כולם בחכמה עשית, כי כל האצילות כולו נעשה בסוד חכמה. וביאור הענין הוא, דע כי אור העליון המאיר מן המאציל, הוא מתגלה באבא הנקרא חכמה. והוא מתעלם ומתלבש בתוכו בלי שום מסך אחר, משום דעד הכא אתגליא א"ס, עד המחשבה הנקרא חכמה. אמנם מחכמה ולמטה אין אור א"ס ממש מתגלה, אבל אבא הוא מתפשט ומתלבש תוך כל האצילות, והוא המחיה אותם (בבחינת אבא - חכמה - חיה, כנודע), וכו'. אבל ביאור הענין, דע כי אור העליון הגיע עד אבא בהתרחבות גדול בלי מחיצות, ולכן עד אבא הנקרא חכמה, "הכל בחכמה", אבל מאבא ולמטה נתוסף שינוי אחד, והוא, כי אבא התלבש תוך אמא, ואמא תוך ז"א, ואמנם אור עצמות אבא ממש הוא מתפשט תוך אמא (אולם לא אור א"ס), ואמא אינה מעברת האור אל ז"א דרך מסך ומחיצה כלל, אלא דרך חלון, שהוא בחינת היסוד שלה המולבש תוך ז"א, אמנם עצמות אור אבא ממש מתפשט תוך ז"א, וכו', עכ"ז אינם מקבלים אותו רק דרך חלון, שהוא פי היסוד דאמא כנ"ל, אבל האור בעצמו אינו משתנה כלל. וזהו הענין כולם בחכמה עשית, כי כל האור העליון הוא באבא ממש בהתרחבות גדול, ומשם ולמטה מקבלין ממנו כולם דרך חלון, עכ"ל.

והבן שתחלה נקרא חכמה, שם תואר לעצמו. ואח"כ נקרא אבא, שם תואר לאחרים, כמו שביאר בפתיחי שערים, וזהו ההגדרה שמקבלים ממנו כולם, ודו"ק.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

ז"ל העץ חיים (שער א, ענף ה) אבא, שהוא ספירה הנקראת חכמה, עכ"ל. וכן כתב להלן (שער לז, פ"א, מ"ת) וז"ל, אבא הוא נקרא חכמה סתם דאצילות, עכ"ל. ובשער הכללים (פ"ב) כתב וז"ל, מנקודה של חכמה נעשה פרצוף אחד שלם מיי"ס, ואז נקרא אבא, עכ"ל. וזהו שורשו של פרצוף אבא, ספירת החכמה שהפכה לפרצוף אבא. אולם בפרטות יותר פרצוף אבא לקח רק חכמה שבבחינת שם ב"ן, כי חכמה של שם מ"ה לקחה א"א לחלקו, כמו שמבואר בעץ חיים (שער ט, פ"ו, מ"ב) וז"ל, וא"א לקח כל החכמה דמ"ה, וה' אחרונות דכתר דב"ן, וכן אבא לקח חכמה דב"ן וחצי בינה דמ"ה, עכ"ל. ובפרטות יותר אבא לקח לחלקו רק ז"ת דחכמה דב"ן, כמ"ש בעץ חיים (שער יב, פ"א, מ"ת) וז"ל, והנה העתיק לקח משם מ"ה בחינת כתר כולו שהם הטעמים, ומב"ן לקח ה"ר של כתר שלו שהם ג"כ בחינת הטעמים, ועוד לקח (עתיק) ג"ר דחכמה דב"ן, וכו', נמצא כי נשארו לחכמה עצמה, ז"ת, ומהם נעשה אבא, וזה שאמר בזוהר, אבא אחיד ותליא בחד, כי מחד ולמטה של חכמה, משם מתחיל אבא, עכ"ל. ובפרטות יותר עיין שם (שער יד, פ"א, מ"ת) בביאור הספיקות אם לקח עתיק פנים או אחר, ולפ"ז ספק מה לקח אבא, עיי"ש היטב.

ומכיון שאבא לקח משם מ"ה בחינת חצי בינה דמ"ה, הוא השורש לבחינת "הבן" בחכמה, "בינה" דחכמה. ובבחינה זו במדת מה הבינה גבוה מן החכמה, כי החכמה משם ב"ן, והבינה משם מ"ה. והשורש תחלתו כבר בא"א, שלקח חכמה ממ"ה כולו, וה"ת דכתר דב"ן, כי ה"ר דב"ן לקח עתיק (כלשון העץ חיים, שער יב, פ"א, מ"ת). ונמצא שחלקו של שם ב"ן גבוה יותר מחלקו של שם מ"ה בא"א, כי שם ב"ן מן הכתר שבו, ושם מ"ה מחכמה שבו.

ולסיכום וחיודוד הדברים כתב בעץ חיים (שער כ, פ"י) וז"ל, גם

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר

חוצבים

ישראל 073.295.1245 ■ ארה"ב 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה בכתובת rav@bilvavi.net

או בפקס: 03-548-0529 [בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,

נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת וישב תשפ"ב

[217]

- ב שאלות בעניינים שונים _____
- ג יוסיף דעת יוסיף מכאוב _____
- ה מזל שמתלבש במוחין _____
- ה פשט ברש"י שבת קמ: _____
- ו כתר ומתנת חינו _____
- ו חינוך ילדים וזהירות בדרכים _____
- ז יהרג ואל יעבוד בגילוי עריות - המשך _____
- ח הציון של הרבי דולר וליקוטי שיחות _____
- ט תיקון מידת הגאווה _____
- ט תפילה נכונה _____
- י דבק באשתו וכבוד הורים _____
- י לימוד קבלה למי שאינו מתנהג בפרישות _____
- יא תוהו אזהמא בזהו ערב רב _____
- יא עבודת ה' בשמחה ועולם התורה שנחרב _____
- יג חמש לשונות של אהבה _____
- יג מכשיר חכם חדש שאין בו יכולת לקבל חיבור לאינטרנט _____
- יד גאווה ויסוד האש _____
- יד תפיסה באצילות _____
- יד תלמיד חכם יר"ש שעוזר לנשים בענייני הלכה ועצות _____
- טו האם לחפש רב עם שורש נשמה דומה _____
- טו תענית וגלגולי שלג לפגם הברית _____
- טז השגחה פרטית ע"פ הבנש"ט _____
- זי עשר שאלות על עין הרע _____
- יט הכרת תודה _____
- כ גאווה שא"א לעקור _____
- כ קללת חינו _____
- כא קרום המח ועצם הגולגולת _____
- כב שליטה על הרצונות והתלהבות בעבודת ה' _____
- כג עבודת ה' לפי הדרכת בעל התניא _____
- כד כיוון השינה ע"פ קבלה ודרכים בעבודת ה' _____
- כד התייחסות נכונה למקרים קשים שבאו לאדם ברצף _____

שאלות בעניינים שונים

לכבוד הרה"ג שליט"א

לאחר דרישת שלו' ואמת. שוב אני מביע את תודתי על התשובות של כת"ר שטרך לענות לי על השאלות הקודמות.

רצוני לשאול עוד כמה שאלות:

שאלה:

א. כתוב במורה נבוכים שדת הנצרות והאיסלם באו כדי לפרסם שמו ית' בעולם (לא ראיתי בפנים), ובספר צרור המור כתב שהדתות האלו היו כדי שכשיהיו ישראל בגלות לא יהיה כאנשים מוזרים בעיני העמים ויוכלו לקיים את המצוות כראוי, וקשה לי דאם יש פה בעצם רצון אלוקי, ולדעתנו כל דת הנצרות עובדי ע"ז הם, מדוע הקב"ה גלגל בצורה כזו שכל אותם אנשים שבאים בעצם לפרסם שמו ית' כולם טועים ומקומם בבאר שחת כיוון שעברו על מצות בני נח שנצטוו על עכו"ם, ובשלמא האיסלם (אע"פ שגם אצלם הגזל והרצח לא כזה מנוע, אמנם זה כבר תלוי בבחירת האדם) על דרך כלל מכיוון שלא עובדים ע"ז הדבר יותר מובן.

תשובה:

א. זה כל עומק מהות הבריאה, איך אף הרע מגלה את הטוב, איך אף הכפירה מגלה את האמונה. וזה כל תכלית הבריאה, יתרון האור מן החושך.

שאלה:

ב. מכיוון שבאנו לתקן את חטא אדה"ר, איך זה שיותר מתקדמים יותר החטא גדל ולוקח את שלו ודווקא אנחנו לא רואים התקדמות בתיקון אלא בקלקול, וכידוע שאנו מאוד מאוד קרובים למשיח, וא"כ איך זה שלא מתקדמים לתיקון, ועוד שכידוע המצב הכללי של עם ישראל בפרט בגולה גרוע ביותר, וידוע שכמעט כל הנשמות היום הם גלגולים שבאו לתקן, אבל א"כ איך באים בזה לתקן אלא להיפך מקלקלים עוד יותר ואין לדבר סוף.

תשובה:

ב. נא ללמוד דעת תבונות, שביאר מדוע באחרית הימים הרע יוצא לפועל בתוקף גדול.

שאלה:

ג. כתוב בהלכה שצריך לישון תחילת הלילה בצד שמאל ואחר חצות בצד ימין, אמנם אין אני מתעורר בחצות (ואם אני יוזם להתעורר זה שובר את השינה וגורם לי עייפות, עכ"פ שבוודאי עדיף לא לישון בנקודת חצות), וא"כ מה עלי לעשות, לישון בצד שמאל אע"פ שאחר חצות אמשיך להיות בשמאל, או לישון בצד ימין כדי שלאחר חצות אהיה בימין.

תשובה:

ג. זה ע"פ קבלה כיוון שבחצי לילה ראשון יש יותר דין שזהו צד שמאל, ובחצי השני יותר רחמים שזהו צד ימין.

צד ימין.

שאלה:

ד. אשתי עובדת בבית ספר כמורה מקצועית ומזמינה מלאכות, ושנה שעברה הזמינה ועדיין בית הספר לא שילם, והמוכרת אמרה לי שהיא מקפידה עליה, והיא חוששת, אמרתי לאשתי שאין ממה לחשוש כי עשתה מה שמוטל עלייה ואם ביה"ס לא שילם זה לא הבעיה שלך, האם זה נכון והיא יכולה להיות רגועה או צריך לפייס את המוכרת.

תשובה:

ד. אם ידוע למוכרת שכל מה שמזמינה כל תביעת הממון אינו אלא על בית הספר בלבד, אין לחוש.

יוסיף דעת יוסיף מכאוב

שלום הרב היקר.

שאלה:

א- מוסיף דעת מוסיף מכאוב והשאלה למה זה כך לכאורה זה צריך להיות הפוך ממכאוב?

תשובה:

א. כי דעת זו "הרגשה", ולכך מי שמרגיש יותר סובל יותר. וכן ככל שיש לו דעת יותר, כן רואה יותר רע ושקר וסובל מכך. וכן שורש הדעת, דבר והיפוכו, והסתירה יוצרת סבל.

שאלה:

ב- לפני בערך שנה אבא שלי קרא לי לסלון ובדרך לשם חשתי וידעתי ללא כל ספק למשך כמה שניות בלבד שרק עכשיו יש לי רגליים ואני אדם הולך והבנתי שעד אותו נקודה הייתי כמו זוחל אז רציתי לשאול:

- 1- מדוע זכיתי למתנה הזאת?
- 2- איך המתנה הזאת נקראת בלשון התורה?
- 3- האם חזרתי למצב של זוחל כמו לפני אותה הארה או שהמדרגה נשארה אצלי רק בהסתר?
- 4- מהו השלב הבא אחרי שזוכים לרגליים?

תשובה:

- ב - 1. איני יודע.
- 2- עיבור שני, עובר במדרגת רגלים.
- 3- נשאר רק רשימו ממנה.
- 4- יניקה.

שאלה:

ג-בעניין משיח בן יוסף ומשיח בן דוד. איפה נמצאים כל אחד מחלקי הנר"ן ח"י שלהם?

תשובה:

ג. משיח בן יוסף, חיה - בגדים. משיח בן דוד, יחידה - בבית.

שאלה:

ד- הבעל שם טוב ותלמידיו הורו דרך עבודה שקוראים משהו אז להשתמש בכל כוחות הגוף והמוחין בפשט התיבה ואז אז יהיה יחוד הויה ואדנות שהמלכות עולה לבינה אם הבנתי נכון. והשאלה כשאני מדבר עם הבורא אני בספק אם להתרכז בתיבות המילים ולנסות להתקשר לאור בתוך התיבות או לדבר איתו כמדבר איש אל רעהו באופן פשוט ואז הריכוז שלי לא במילים והם כאילו נבלעים ברצון שלי לדבר איתו כמו ששני אנשים מדברים אז מה הדרך המעולה ביותר? תודה רבה

תשובה:

ד. בתפלה שתקנו אנשי כנסת הגדולה גם להתרכז במילים, בשיחה בינך לבין קונך, כדבר איש אל רעהו.

מזל שמתלבש במוחין

שאלה:

שלום כבוד הרב, בשיעור של פחד מהלא נודע בסדרת דע את בטחונך הרב הסביר שיש מצב שנקרא פחד של ספק שבו אדם לא יודע ממה הוא מפחד ואז הוסבר שבגדול מזלו רואה את הפחד ואז הפחד משתלשל מטה אל רבדי הנפש התחתונים, הוא מתגלה כפחד של ספק רציתי לשאול כיצד תיאור זה מתיישב עם הכלל שידוע בספרי החסידות והקבלה שאין מתעוררת המידה בנפש לפני שהיא מתלבשת במחשבה (דרך ספירת הדעת)? או במילים אחרות האם יכול להופיע רגש הפחד בלי שהוא עבר דרך המוחין? או שהוא עבר במוחין בצורה סמויה והוליד רגש של פחד?

תודה רבה

תשובה:

שורש המזל למעלה מן המוחין, ומתלבש במוחין או כנעלם או כספק.

פשט ברש"י שבת קמ:

שאלה:

בס"ד

שלום הרב,

רציתי לשאול מה הפשט ברש"י שבת קמ: בבנתיה דרב חיסדא, דנראה שנוגד גדרי הקדושה?

תודה רבה

תשובה:

כל שרחוק מן התאוה, כן צריך לעוררה לצורך חיבור דקדושה.

כתר ומתנת חינוך

שאלה:

בסדרת השיעורים "סוגיות בפרשה פרשת חיי שרה הרב דיבר על מתנת חינוך, בסוף השיעור הרב הזכיר את הזוהר הקודש שאברהם נתן להם כתרין תתאין, שבעומק המתנות בלי עמל אינן מתנות טובות כמו בני קדם וכו' אבל יש מתנות עם "חן" כמו שנעמי בירכה את רות וערפה "יתן הוי"ה לכם ומצאן מנוחה אשה בית אישה" ומנוחה מלשון חן וזה ה"מתנה טובה יש לי בבית גנזי" עד כאן דברי הרב בקיצור נמרץ, ולעניות דעתי חשבתי, שזה כעין ששת ימים תעשה מלאכתך (עמל) וביות השביעי שבת שבתון (מנוחה - גמול) ואולי זה יסוד הכתר שאומרים בקדושה במוסף שכל כתר ענינו השראה כמו שהרב מזכיר מדברי הרמח"ל, אני ישמח אם הרב יתקן אותי, תודה רבה.

תשובה:

יפה מאוד!

חינוך ילדים וזהירות בדרכים

שלום כבוד הרב,

שאלה:

א. יש לי כל יום זמן פנוי עם בני בן ה-3 (אחרי שהוא חוזר מהגן) כשעה וחצי כל יום בין סדר א' ל-ב' ואז אני לוקח אותו לצהרון. רציתי לשאול מהרב מה כדאי לעשות עם בני בזמן הזה היחיד שיש לנו ביחד במהלך היום? אין הרב ממליץ לנצל אותו על מנת להיטיב לנפש בני ולעבודת ה' שלו?

תשובה:

א. לספר לו סיפור, ולתת לו להתבטאות תוך כדי, ועי"ז לשוחח עמו בפתיחות לפי ערכו, מתוך התעניינות בחייו, רצונותיו, ודמיונותיו. וכן לשחק עמו, ולפחות חלק משחקי הרכבה ומחשבה לפי ערכו. ותוך כדי הנ"ל לפעמים לומר לו משפטים פנימיים אמיתיים, כגון הקב"ה אוהב אותך, נותן לך הכל, וכו'. וכן ביטוי אהבה שלך כלפיו.

שאלה:

ב. כשאני לוקח אותו לצהרון אני מסייע אותו באופניים חשמליות שלי והוא יושב על כסא ילדים שמוחקן באופניים. הצהרון הוא כ-5 דק' נסיעה, ולקחתי אותו כמה פעמים לא חגור ובלי קסדה והנסיעה עברה לשלום ולא הפריע לו משהו. האם עברתי איסור?

האם חובה בכל זאת לחגור ולשים קסדה? מה שם החיוב אם יש חיוב? תודה!!!

תשובה:

ב. כן. עיין בספר שמירת הגוף והנפש בתחילתו שהרחיב במקור שורש האיסור.

יהרג ואל יעבור בגילוי עריות - המשך

שלום כבוד הרב- לעניין השאלה ששאלתי על יהרג ואל יעבור בגילוי עריות- הרב אמר שאין חיוב יהרג ואל יעבור במקרה של יהודי שאומרים לו להיות עם גויה או יהודיה שאומרים לה להיות עם גוי.

שאלה:

א. אבל בכל זאת האם כן יש מצווה להיהרג ולא לעבור? איזו מצווה אם כן?

תשובה:

א. יש אומרים שכן, כי דרבנן יש בו מצות לא תסורו, ונקדשתי בתוך בני ישראל, ובשעת גזרת שמד לכו"ע חייב לעשות כן. ועיין קונטרס דברי סופרים (סימן א). ואגלי טל (מלאכת טוחן, אות לח). וש"ך (יו"ד, קנז, ס"ק י). ומשנה למלך (יסודי התורה, פ"ה). וגר"א (יו"ד, קנז, ס"ק יז). לגבי חיוב יהרג באיסור "ערוה" דרבנן.

וכאשר בא על גויה בפרהסיא, זה איסור תורה שיהרג ואל יעבור. כ"כ הרמב"ן בתורת האדם (שער הסכנה). וכתב באורחות חיים שזהו דווקא בפרהסיא. ועיין רמ"א (אה"ע, כב), ובגר"א (שם).

וכתב המרדכי בפרק החולץ, שביאה עם עכו"ם זהו "עריות", וא"כ חייב למסור נפשו. ועיין תרומת הדשן (סימן ריט). וזהו מדין חיוב יהרג ואל יעבור של עריות.

שאלה:

ב. אדם שנקלע חס ושלום לניסיון כזה, מה רצון השם ממנו שיעשה?

תשובה:

ב. תלוי בהנ"ל אות א'.

שאלה:

ג. מי שהוא בסתם עם גויה או יהודיה בסתם עם גוי בלי שום איום של מוות, ברור שיש בזה איסור וזה מטמא. מה האיסור? וכמה זה מטמא?

תשובה:

ג. רבנן גזרו על נשג"ז, נדה שפחה גויה, זונה. סנהדרין, פב, ע"א. מטמא הרבה!

הציון של הרבי דולר וליקוטי שיחות

מה שהרב ציין שתנועות השלוחים זה למעלה מטעם ודעת, הרב מכוון למה שהרבי מסביר במאמר "ואתה תצווה" ?

שאלה:

א. אני גר בברוקלין ואני משתדל לפקוד את הציון של הרבי פעם בשבוע לתת צדקה על הקבר להדליק נר ותהילים כי זה נותן לי כוח למשך השבוע ברוחניות, וקראתי בתשובות של הרב שהולכים פעם בחודש האם אני צריך למעט ל פעם בחודש, האם יש לימוד מיוחד תהילים או משניות שצריך להגיד? ומה הדרך הנכונה לעשות בתפילה בציון לבקש מהקב"ה בזכות הצדיק או לבקש מהצדיק לבקש רחמים (כמו שנוהגים בחב"ד בפדיון נפש) או גם וגם? והאם יש ענין להוריד נעלים בכניסה לציון או רק נעלי עור?

תשובה:

א. גם. כדאי בכללות ללכת לקברי צדיקים או בט"ו לחודש או בערב ראש חודש. אולם הכל לפי הצורך הנפשי שלך. כדאי ללמוד את תורת הצדיק, ואפשר לומר את אותיות שמו מפרק ק"ט. והעיקר לבקש מהקב"ה בזכות הצדיק. לא נהגו רבותינו להוריד נעליים.

שאלה:

ב. אם הרב יכול להסביר לי בפנימיות העניין שהרבי היה נותן צדקה (דולר) האם זה בשביל שהם יתנו לצדקה? אז למה הוא היה נותן להם מכוחו?

תשובה:

ב. דולר - גימ' עמלק, מחיית עמלק.

שאלה:

ג. המשפחה שלי לא כולם מתחברים לחסידות מכוח נפשם חוץ מאשתי, ושמבקשים ממני בשבת לומר דבר תורה על הפרשה אני אומר ממה שלמדתי באותו שבוע שזה רוב הפעמים מלקוטי שיחות, האם אפשר לשנות קצת מסגנון השיחה בשביל שאנשים יותר יתחברו או להגיד אותה באותו סגנון שהיא כתובה בספר?

תשובה:

ג. אפשר לשנות כפי הצורך.

תיקון מידת הגאווה

שאלה:

מהי הדרך לתיקון מידת הגאווה בעומק?

תשובה:

נתבאר בהרחבה בסדרת דע את מידותיך, יסוד האש - גאווה.

תפילה נכונה

שאלה:

האם זה נכון שצריך להוסיף בתפילה שתתגשם רק אם היא לטובתי?

תשובה:

ראוי מאוד!

דבק באשתו וכבוד הורים

שאלה:

1. מה פירוש הפסוק "על כן יעזב איש אביו ואמו ודבק באשתו וכו'?"

תשובה:

1. כתב הרד"ק שם, שיעבור לגור עמה.

שאלה:

2. אם אשתו של אדם מבקשת כוס מים ואמו גם כן, למי יקדים ויביא? ולמה?

תשובה:

2. כבוד אמו קודמת.

תודה!!!

לימוד קבלה למי שאינו מתנהג בפרישות

שאלה:

בהוראת מדריך אני מקיים מצוות עונה בפתיחות והנאה [לא כנגד ההלכה ח"ו] ואני מרגיש שזה ממש נוגד את דרך רבותינו, ואיני ראוי ללמוד קבלה. האם זה הרגשה נכונה וצריך להפסיק את הלימוד? ואם כן איך אפשר לצאת מההרגל שנכנסתי אליו שלא ברצוני אלא בעצות של מדריך שחפץ בשלום בית?

תשובה:

בנתיים ללמוד מוסרי הזוה"ק. יש להקטין בהדרגה הקשר הגופני הבלתי טהור, ולחזק הקשר הנפשי, בשום לב שימה רבה למדרגת רעייתו וליכולותיה, ודו"ק היטב.

תוהו זוהמא בוהו ערב רב

שאלה:

(א) האם יש קשר בין תוהו, זוהמא, בוהו, וערב רב?

תשובה:

א. כן, שורש הערב רב בתוהו, שבו שורש הזוהמא של כל הבריאה, וחלקו נתקן בבהו.

שאלה:

(ב) האם כל הרע כבר נעשה בשורש קודם האכילה מעץ הדעת ועכשיו נתגלה כל הברורים תחת מהמודעות של האדם?

תשובה:

ב. כן.

עבודת ה' בשמחה ועולם התורה שנחרב

בס"ד

שאלה:

(א) איך אפשר לאדם להיות בשמחה ולעבוד ה' בשמחה אם כל ימיו צריך להיות בספק דקדושה ולחשוש בעצמו "אולי אני טועה, אולי אני לא הולך בדרך האמיתי או בדרך ששייכת לחלקי", מה האיזון בין כח השמחה להיות יהודי והשמחה בעבודת ה' מול כח ביקוש האמת וספק דקדושה.

תשובה:

א. ככלל רוב היום בשמחה, ובשעת חשבון הנפש אזי יש הספק דקדושה.

שאלה:

(ב) האם יש דרך לידע אם יש להקב"ה נחת רוח ממני?

תשובה:

ב. אין דרך מוחלטת, בפרט לאלו שאין להם השגה.

שאלה:

ג) מה התועלת ללמוד בישיבה אם כבר נחרב עולם התורה וכמו שאמר הרב, לכאורה עדיף ללמוד בשקט בביתי שבו אני מרגיש יותר קדושה ובדידות מהעולם השקר.

תשובה:

ג. עדיין בחוץ גרוע יותר הרבה הדבר. ואי אפשר ללמוד כל זמנו לבד, כמ"ש במסילת ישרים, שהדרך ללמוד לבדו, ולפי הצורך ללמוד עם זולתו, כפי הצורך. והדבר משתנה מאדם לאדם, כמה ראוי לישיב לבדו וכמה נצרך לזולתו.

שאלה:

ד) האם היום עדיין יש השראת השכינה על הישיבות?

תשובה:

ד. כן.

שאלה:

ה) ואם "כן", אם יש בחור או אברך אחד בישיבה שיש בו מכשיר חכם האם זה מעכב השכינה מההשכינה?

תשובה:

ה. מקטין מאוד את אור השראת השכינה.

שאלה:

ו) האם השראת השכינה חלה מיד (בתנאי שהם אינם עושים דברים שמעכבים השכינה) בנשואי איש ואשה, או שהם צריכים לעבוד על כך?

תשובה:

ו. מיד, וככל שזוכים מאירה יותר.

חמש לשונות של אהבה

שאלה:

ב"דע את ריעך" הרב מבאר שתחילה יש על האדם לאהוב אחרים ע"י מעשים לעשות חסד לאחרים וליתן מתנות, ואח"כ לעלות לעולם הדיבור ולאמר דברים לאחרים שנותן להם אהבה, דיבורי אהבה, ואח"כ לחשוב מחשבה של אהבה עליהם ע"ע שהוא דואג להם וכדו'. בנוגע הנקודה של ביטוי האהבה לאחרים ע"י מעשה ודיבור, יש חכם באומות העולם שמצא שיש "חמש לשונות של אהבה" איך אחרים מרגישים אהבה, והנפקא מינא הגדולה מכל זה הוא לילדים ובחיי נשואין, שיש שבעיקר מרגישים אהבה ע"י מעשים בעבורם ויש שאין זה כ"כ חשוב להם אלא העיקר להם שיהא להם מחמאות או מישש פיזי כגון חיבוק ונשוק, ויש שהעיקר להם הוא ע"י קבלת מתנות ויש שהעיקר אצלם הוא שההורים ידברו עמו ושהם יבינו את עולם הפנימי שלהם, ויש מהם שכל הנ"ל אינו תופס כלל מקום אצלם והם רוצים רק שההורים יהיו עושים כל מה שהם צריכים בעבורם כיון שהם רוצים להרגיש ששהורים אחראים עליהם ובזה הם מרגישים יציבות, ויש ילדים שאם אינו מחבק או נושק להם אז הם מרגישים שההורים בכלל לא אוהבים אותם אפי' אם ההורים יתנו להם הכל, ולא ידעתי כל הפרטים בזה כיון שלא קראתי החומר רק שמעתי זאת מאחרים וממטפלים, ויש שרוצים לקשר זאת לסוגית הארבע היסודות, ושיטה זו של הבנת בני אדם לכאורה יש בו הרבה אמת, וברצוני לדעת מה הרב חושב על זה אם באמת יש "חמש לשונות של אהבה", ובפרט לדברי הרב שתחילה יש לעשות מעשים של אהבה ואח"כ יש לבטאות אהבה ע"י דיבור, וכו', והאם יש בזה שוני בין אהבת ישראל לנתינת אהבה להמשפחה (האשה והילדים)?

תשובה:

כל דבר נחלק לבחינת ה', ושורשו ה' פרצופים.

מכשיר חכם חדש שאין בו יכולת לקבל חיבור לאינטרנט

שאלה: עכשיו יש פרסומים לכל הקהילה של יראים כאן בארה"ב, לקנות סוג מכשיר חכם חדש שאין בו יכולת לקבל חיבור לאינטרנט, רק יש בו יכולת לקבל אפליקציה מסוימים, איך צריכים לראות את זה, דלמעשה אין בו חיבור לטומאם אמנם כל א' שמחזיקו לכאורה הוא מאבד צורת בן תורה, ועוד זה לכאורה עצם החזקת פון כזה בצורה של מכשיר חכם לכאורה יש בו בעיני על שאנשים הרואים אותו אינם יודעים אם זה מכשיר טמא או לא.

תשובה: נכון מאוד!

גאוה ויסוד האש

שאלה:

כיון שגאוה באה מיסוד האש בנפש האדם, האם זה אומר שכל מי שיש לו יסוד האש בהכרח מתמודד עם גאוה, או שיש כאלה שיש להם יסוד האש בלי נטיה לגאוה?

תשובה:

לכולם יש גאוה, אולם מי שיש בו יסוד האש חזק יותר, נוטה יותר לגאוה, אולם פעמים עיקר נטייתו לכעס, ופחות לגאוה.

תפיסה באצילות

שאלה:

בתשובה מהרב, הרב כתב שנשמות ששורשם בבי"ע אינם יכולים לתפוס אור האצילות.

האם בכלל שייך מושג של "תפיסה" באור האצילות? [אפילו למי ששורשם באצילות]

תשובה:

בחב"ד נתבאר רבות מהי ה"תפיסה" באצילות, לנשמות מאצילות.

תלמיד חכם יר"ש שעוזר לנשים בענייני הלכה ועצות

שאלה:

תלמיד חכם וירא שמים שעוזר גם לנשים בענייני הלכה ועצות, איך הדרך בה ינהג שיהיו מעשיו כרצון הבורא יתברך. תודה לרב על הזמן היקר שמקדיש לנו, ועוזר לנו מאד באיזון ההשקפה ושאר העניינים.

תשובה:

נא לפנות לת"ח שעושה כן ומצליח לשמור על קדושתו, נכון הדבר שיש ת"ח שעושים כן, אולם אני איני יודע דרך לזאת לאלו שאינם מופקעים מבעיות הדור.

האם לחפש רב עם שורש נשמה דומה

שאלה:

שלום להרב,

שאלתי את הרב שאני מרגיש שאני רחל נשמה (לפי ספר בים דרכך) שכן אני נמשך מאוד לרגש, בעוד שהרב נראה יותר כמו לאה נשמה, שכן הרב מצטיין בבהירות במחשבה.

הרב ענה לי כי באחרית הימים, נשמות רחל יצטרכו את נשמות לאה שיעזרו להן להבהיר את רגשותיהן. אם כן, האם זה אומר שלמרות שיש לי שורש נשמה שונה מאשר הרב, הרב הוא עדיין מה שאני צריך בתור רב? האם זה יבטל תשובות אחרות שהרב נתן שיש לחפש רב שיש לו שורש נשמה דומה לשלו?

תודה לרב מראש

תשובה:

זאת אומרת שאתה עדיין נצרך בירור שכלי "נוסף" על הרגש הפועל, אולם הינך נצרך רב שיסודו הרגשה, ונצרך לצרף לזאת אף בירור הנ"ל.

תענית וגלגולי שלג לפגם הברית

שאלה:

האם ישנה מציאות בימינו בה יש צורך בתענית וגלגולי שלג למי שפגם בברית רבות והגיע עד שער הנ"ן שבטומאה על כל גווניו?

תשובה:

כן!

השגחה פרטית ע"פ הבעש"ט

שלום רב, רציתי לשאול,

שאלה:

א) מי שמאמין בהשגחה פרטית, אך לא באופן המבואר בבעש"ט, אלא כהחינוך ועימיה, האם נחשב ככופר ביג עיקרי אמונה, כי בדורנו התקבל בעמ"י כהבעש"ט או לא?

תשובה:

א. לא.

שאלה:

ב) והאם יש עוד שסוברים כהבעש"ט ולא מהחסידות, אלא בדורות שלפני?

תשובה:

ב. כן. כגון תורת המנחה (צו, דרש לז). ועיין עמק המלך (שער יז, פרק טז). ולימודי אצילות (סוד הצמצום, ח"ב). ושומר אמונים הקדמון (ויכוח שני).

שאלה:

ג) ואם כן האם הרב יכל בבקשה להביא מראי מקומות לכך?

והרב כותב בבלבבי א' לחשוב על כל חפץ שה' בראו, אך זה לא נכון לכאוי' כי זה בסין נוצר ורק חומרי גלם ה יצר, אני צודק?

ישר כח!!

תשובה:

ג. החומר "נברא" ע"י הקב"ה, "הצורה" נעשית ע"י בשר ודם "מברואיו" של הקב"ה.

עשר שאלות על עין הרע

שאלה:

א. האם עין הרע זהו דבר שבאותו רגע על האדם או שזה "נתפס בו" כלומר מעכשיו כל ההנהגה עם האדם זה דין?

תשובה:

א. נתפס בו.

שאלה:

ב. מה פירוש דבר הסרת עין הרע כלומר מה העומק בזה ואיך ע"י עופרת פתאום הכל נעלם?

תשובה:

ב. עופרת שואבת עין הרע כמו ברזל שנשאב ע"י אבן השואבת.

שאלה:

ג. הרב ענה לשאלה האם כהגדרה כללית נכון לומר שעין הרע זה פשוט הנהגה של יותר דין?

כן. "צר", צמצום. ויתר על כן "שבירת העיניים", יוצר שבירה וחורבן וקלקול. האם בהסרה עכשיו ההנהגה חוזרת להיות חסד? כלומר האם הסרת עין הרע כהגדרה זה פשוט שינוי הנהגה? (ודבר זה יש להבין איך ע"י עופרת או לחש או כל דבר אחר אפשר לשנות את ההנהגה של ה')

תשובה:

ג. כן.

שאלה:

ד. אם בהוצאה ע"י עופרת יש לבוא או שמספיק לומר שם? (כי יש עושים כך ויש עושים כך) מה האמת?

תשובה:

ד. מספיק לומר שם, עדיף לבוא.

שאלה:

ה. אני שואל כי היה עלי הרבה עין הרע והלכתי גם להוצאה בעופרת וגם לאחד שמוציא ע"י לחש שקיבל במסורת וגם אמרתי את ה- יא פסוקים ושום דבר אצלי לא השתנה מאז (בערך חצי שנה) הכיצד זה יתכן? האם יכול להיות שזה

מראה שיצא אבל עדיין יש או שיצא לגמרי? ואז השאלה שאם סר ממני אז מדוע דברים לא השתנו?

(ראשית אמרתי לאדם שמוציא ע"י עופרת את שמי בלי לבוא והוא אמר "היה לך הרבה וכו' אבל הכל יצא" לאחר מכן רציתי מאוד ללכת להוצאה בלחש כי עדיין חששתי ושם הלכתי והוא אמר לי משפט "הרגשתי שהיה לך משהו חזק אני

מקווה שיצא או שהכל יצא" ולאחר מכן הלכתי להוצאה בעופרת כי עדיין אמרתי אולי נשאר משהו).

תשובה:

ה. לא הכל תלוי בעין הרע, זהו חלק בלבד.

שאלה:

ו. איך יכול להיות שהראשון טען שהוציא הכל אבל לאחר שהלכתי לאדם נוסף זה הראה שיש לי? (כמובן שהלכתי לאדם הראשון לאחר שהומלץ לי ע"י אדם שהוא בירר עליו וכו' שהיה לו איזו בעיה מסוימת ולאחר שהסיר אצלו אמר שנושע במה שהיה צריך הוא ומשפחתו)

תשובה:

ו. רובם לא מבינים כלל בענין, וכל אחד מבין לפי ערכו, כמו רופאים לדוגמא.

שאלה:

ז. על שאלה בעבר הרב נשאל כך: כל מה שקורה זה מאת השם, אז מה זה בעצם עין הרע? וענה: במקום שאין אמונה נמסר שליטתו לנבראים, וזה גופא רצונו ית"ש, ונשאל: ראשית מה כוונת הדבר אין אמונה, הרי כולם מאמינים שהכל מהשם ואם הכוונה לאדם שחושב שעושים לו עין הרע אז יש מקרים שאנשים כלל לא ידעו על המושג הזה עין הרע וכלל לא היה במחשבתם ואז גילו שהיה עליהם עין הרע וענה: לא מדובר בעיקר על אמונת השכל בלבד, אלא בעיקר על אמונת הלב. כי כל מאמין אמונתו אינה בהכרח שלמה, וכולנו בבחינת "מאמין ואינו מאמין", כנח. וכל השינוי בין בני אדם, כמה חלקי המאמין שבו, וכמה חלקי האיני מאמין שבו, בכמות ובאיכות. ולא מובן כוונת הרב שהרי רק אדם שמכיר את המושג עין הרע אז יכול לחשוב אולי מישהו מזיק לי אבל מי שלא ידע על המושג הזה אז לא עלה בדעתו ח"ו שמישהו "יכול להזיק לו" בצורה הזו, אם אפשר להסביר? ואם אפשר שהרב יתן דוגמא שממנה נבין ונסיק לשאר דברים ונדע לתקן עצמנו?

תשובה:

ז. חושש מעין הרע בתת ההכרה.

שאלה:

ח. אם לא היה דבר כזה עין הרע אז לא היה קורה לאדם כך וכך או שבכל מקרה היה קורה לו כי זהו רצונו יתברך?

תשובה:

ח. לא היה קורה.

שאלה:

ט. אם אדם זכה לדבר מה ע"י זכות גדולה ותפילות וע"י לכאורה העין הרע הפסיד זאת האם זה ישוב אליו?

תשובה:

ט. יתכן.

שאלה:

י. ומה לגבי האם הדבר שקרה לו זה לא דבר שברגע הכל חוזר להיות טוב אלא זה תהליך כביכול שצריך להתחיל כמעט הכל מחדש כלומר שעלה ונתעלה שזה גופא הייתה עבודה ויגיעה וסיעתא דשמיא כמובן ואז ירד וירד האם תהיה מחדש אותה סיעתא דשמיא?

סליחה על האריכות אבל נושא זה מאוד לא ברור ובפרט שלכאורה מחמת העין הרע קרה לי כך וכך, ורצוני להבין נושא זה בכלל ובפרט על עצמי לדעת מה לעשות כדי לזכות שוב להנהגה של יותר הארת פנים מהקב"ה.

תשובה:

י. כן. אולם ככלל הינך נותן משקל רב לעין הרע, וכדאי להסיח דעת מכל הענין, ולחזור לאמונה הפשוטה בהשגחה פרטית שהיא עיקר יסוד האמונה שעליו נבנה קשר חזק ונכון לקב"ה.

תודה רבה.

הנרת תודה

שאלה:

אני מגיל בחרותי שמעתי את השיעורים וקראתי את הספרים של הרב זזה כבר יותר מ12 זזכה אותי הקב"ה גם לזכות את חברי ואני מודה לקב"ה על הזכות שנפלה בחלקי כל יום ויום, ואני רוצה להכיר תודה על כל מה שהרב עשה בשבילי בחודש ההודאה כסלו תודה רבה מעומק הלב, ושנוכה לביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

תשובה:

חזק ואמץ! עלה והצלח!

גאווה שא"א לעקור

שאלה:

בעניין מידת הגאווה, נראה שיש אחרי הכל חלק של גאווה באדם שאי אפשר לעקור גם אחרי עבודת המידות מרובה, האמנם?

תשובה:

לכך אמרו לחד מ"ד, שנצרך שיהא באדם שמינית שבשמינית שבגאווה. וזהו ביאור אחד. ובדקות כל מידה אי אפשר לעוקרה לגמרי, כי ישאר רשימו, או "צל צילו" של המידה.

קללת חינוך

שאלה:

1. מהי קללת חינוך? אף אדם לא מייחל לשני סתם אלא מחמת שעשה לו דבר מה?

תשובה:

א. נובע מקנאה, או רע בעצם.

שאלה:

2. לו תבוא" מה הפשט בזה? ושנית הרי כל יסורים שבאים על האדם הכל בהשגחה והכל קצוב, האם מדובר כאן על יסורים שממילא היו מגיעים או שזה משהו נוסף?

תשובה:

ב. חוזר למקלל, כמו עד זומם, כאשר זמם נעשה לו. עיין מהר"ל סנהדרין מח, ע"ב.

שאלה:

3. האם מדובר שקילל בפניו או אפילו שהיה לבד ופשוט אמר ויחל לשני כך? או שנגיד שאמר ויחל לשני כמו שהוא גורם לי הרבה צער כך גם לו יהיה הרבה צער?

תשובה:

ג. אפילו שלא בפניו.

שאלה:

4. מה לעשות כדי לתקן?

תשובה:

ד. לברך זולתו מעומק הלב.

שאלה:

5. האם האיסור לקלל זה דווקא בפניו או לא?

תשובה:

ה. האיסור הוא רק קללה בשם. אולם אינו ראוי כלל וכלל, ככל אופן!

תודה רבה

קרום המח ועצם הגולגולת

שאלה:

שלום וברכה כבוד הרב שליט"א.

בסדרה דע את רפואתך, בסופה, הרב נגע בחלוקה של הקרום מח וגולגולת. ביאר את עניין הקרום שתפקידו הוא היכולת לדלג ולעבור ממחשבה ישרית למעגלית, והוא בעצם הכח המאפשר לעצם להתגלות בתוך המחשבה. הוא המאפשר את הדרור הנפשי. לעומת היושרי שמקבע את האדם מחד ומאידך המעגלית שמנתקת אותו, וזהו חידוש היהדות. הרב אמר שזה הרובד החיצוני של גילוי העצם, שמורכב מב' חלקים דהיינו המודעות לפעולות והפנימי מודעות לעצם. מעבר לכך יש דממה ששם אין מודעות כלל. אמנם הרב לא המשיך לבאר חלקים אלו, היכן הם באיבר הגשמי, וכיצד בפועל להגיע אליהם. אשמח מאוד אם הרב יוכל לבאר למעננו.

תודה רבה!

תשובה:

ז"ל הרע"ב (חולין, ג, א) ב' קרומים יש למוח, העליון דבוק לגולגולת, והשני סמוך למוח, עכ"ל. המודעות לפעולות זהו הקרום הסמוך למוח, והמודעות לעצם הוא הקרום הדבוק לעצם הגולגולת. ובעצם הגולגולת יש דממה ממש. נצרך השקטה פנימית ומודעות חושית לתנועות הגולגולת והקרום והמח, והתחברות אליהם, זו עדינות פנימית של חיבור חושי לחלקי המח.

שליטה על הרצונות והתלהבות בעבודת ה'

שלום רב.

תודה רבה על התשובה.

שאלה:

1. רציתי רק להבין לגבי הענין של הרצונות. הרב אומר שהרצונות הם מהנפש האלוקית- והבהמית. ז"א שהקב"ה שם לאדם ע"י "היצרים" את הרצונות. אז איך אדם בוחר במה לרצות? ואיך הוא יכול להשליט רצון או להוליד רצון?

תשובה:

א. יכול לשלוט על הרצון או באופן של כבישת הרצון ע"י מעשה הפכי לרצון, או ע"י מח שליט על לבא. הולדת רצונות הוא ע"י זיכוך הגוף וגילוי הנשמה, ועי"ז מתגלה רצון הנשמה. או ע"י מעשה שמוליד התעוררות, כגון שמיעת חכם המעורר וכד'.

שאלה:

2. ועוד דבר. אם ה' ברא את האדם בצורה שאין לי אחראיות למעשי. כמו בהמה חיה איך שבא. (ובאמת יש לי דפוס התנהגות כזה שעד שלא קורה משהו. לא מתעוררת. מה שב"כ אדם נוהר ועוזר לעצמו) ואני לא מרגישה שזה ממש חשוב לי לעשות את הנכון עד כדי מעשה והתגברות. אז מה יתן לי את הכוח לעלות- לרצות ולהבין את החשיבות עד כדי עשייה?

תשובה:

ב. יש אחריות, ואינו כבהמה וחיה. יש לגלות את הרצון המועט שקיים, "וללבות אותו" ע"י התבוננות ודיבור ומעשה. אולם כמובן נצרך רצון לרצות, ועצם כך שאתם שואלים על כך, מונח כאן רצון לרצות!

שאלה:

3. מה שהרב אומר דבר קטן, מה הכוונה לדוגמא?

תשובה:

ג. רצון לומר מילה טוב למישהו, או להיפך, כל דבר ולו הקטן ביותר!

שאלה:

4. יש לי שאלה שמטרידה אותי הרבה זמן. אני חיה עם בעלות תשובה. ובעבר גם עם חרדיות מבית. ושמתי לב שבעלי תשובה עובדים את ה' יותר בחיות ובהתלהבות - כי הם מבינים את הערך של התורה וחיו את החוסר וכו'.. ומי שנולד לזה לא כולם. אבל הרבה לא עובדים את ה' בהתלהבות והבנת הערך של התורה וכו'.. ולכן חשבתי שמהבחינה הזו כדאי לאדם אולי לרדת ח"ו בשביל שאח"כ יחזור בהתלהבות. והבנת הערך של התורה וכו'.. וכמובן לפי ידיעתי ה' לא רוצה את זה. אז איך? איך אדם יגיע להתלהבות ושמחה בעבודת ה'. כשהוא לא הרגיש מה זה לא לחיות לפי מה שה' אומר? גם בעלי תשובה אומרים שלדעת מושגים ולראות דברים. זה לא כמו לחיות אותם. בקיצור אשמח מאד אם יש לרב תשובה שתישב את דעתי. ואם הרב מכיר ספר שיוכל לעזור לי בעניין האכפתיות מעצמי. אשמח לשמוע.

תשובה:

ד. ע"י שיתבונן כיצד חסר "פנימיות לחיים" אפילו אם שומרים תורה ומצוות.

תודה רבה מאוד.

עבודת ה' לפי הדרך בעל התניא

שאלה:

א) רציתי לשאול לגבי עבודת ה' של הבינוני שאליה רובא דעלמא צריכים לשאוף ולהמשך. מה תוקף העיסוק על חלק הרע שבנפש? לכאורה משמע מדבריו שדי בעיסוק בהתעוררות הנשמה כדי להשליט המוח על הלב בשעת מעשה, וא"כ יוצא שבמסגרת היומיומית הוא לא מתעסק עם הרע שבנפשו. כמובן חוץ ממה שצריך להקדיש עיתים מזומנות לעיסוק איתו שהוא כחלק מהשבועה שמשביעין אותו תהי צדיק, אבל שאלתי על עיקר העבודה המכוונית אותנו למדריגת הבינוני. האם באמת די בעיסוק בגדולת ה' בלימוד התורה ובתפילה וכו' מבלי להתעסק בגנות הרע, להכיר לעומק את הנפש הבהמית וחלקיה, לעשות פעולות של התנזרות והרחקה מהרע, ושאר עבודות הנוגעות לרע שבנפש?

תשובה:

א. שיטת חב"ד, כשמה, מוחין. חכמה בינה ודעת, שלשיטתם עיקר העבודה ע"י "התבוננות", ע"י מוחין, "מח שליט על לבא". אולם כמעט אין בדורנו מוחין כ"כ גדולים שמספיק להם זאת, ולכך נצרך לצרף עבודה מעשית שפועלת להדיא עם הרע.

שאלה:

ב) האם זו הכוונה שמעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, שכאשר האדם ממלא את מחשבתו בגדולת ה' ומעורר אור הנשמה בקרבו, אפי' בבחי' רשימו בלבד די בזה לגרש כל נוכחות הרע מלבושי הנפש?

תשובה:

ב. כן!

כיוון השינה ע"פ קבלה ודרכים בעבודת ה'

שאלה:

א. איזה רב מקובל אמר לי שצריך לישון כשהראש לצד מזרח ולא כשהרגליים לצד מערב האם יש מקור לדבריו בספרי קבלה?

תשובה:

א. ארז"ל כל הנותן מטתו בין צפון לדרום הויין ליה בנים זכרים. ופירשו בזוהר, ראשה למזרח ומרגלותיה למערב. ועיין בארז"ל, שער המצות, בראשית.

שאלה:

ב. האם דרך קאמרנא וברסלב קרובים להדדי?

תשובה:

ב. יש חלק דומה, מצד הביטול, ה"אין". אולם זהו "אין" שונה. בברסלב זהו אין של תמימות ופשיטות, ובקאמרנא זהו אין של "ביטול היש". וכן בקאמרנא תופס ענין היחודים מקום רב, משא"כ בברסלב.

שאלה:

ג. ראיתי בספר נתיב מצותיך שכותב קצת בחריפות נגד ספר קל"ח פתחי חכמה להרמח"ל. מה דעת הרב על זה, ואם היום עדיין יש חשש זה?

תשובה:

ג. אלו ואלו דברי אלקים חיים.

התייחסות נכונה למקרים קשים שבאו לאדם ברצף

שאלה:

שלום וברכה, רציתי לשמוע דעת תורה והכוונה למציאות הבאה:

בימים האחרונים אני מתמודד עם תסמיני קוליטיס אחרי תקופה רבה בה לא סבלתי מהם. השיא היה בשבת. ובתפילת מוצאי שבת - קרה אירוע די מזעזע, ככל הנראה הושלכה אבן אל עבר בית הכנסת בו התפללתי, וחלון התנפץ במרחק שני מטרים ממני. עדיין לא ברור מה בדיוק קרה שם, אך אחד הילדים טען שראה כיצד מושלכת אבן. לא התפללתי שם

שנתיים (!), והנה אירע מה שאירע... למחרת, בבוקר, הבן שיהיה בריא רץ לכביש (התנהגות שאינה מתאימה לו), וניצל בס"ד לאחר שרכב נוסע בלם. אשתי נכחה איתנו באירוע, וחזרה בוכה. כל דעביד רחמנא לטב עביד.

רציתי לשאול:

איך יהודי מתייחס לרצף אירועים שכזה? האם להניח לזה? אולי זה מחייב אותי לעבודה מסוימת? אני רוצה להוסיף שרוחנית אני בתקופת עליה, בס"ד, ובהכוונת הרב. אני ממש יהודי חדש. אשמח להכוונה של הרב, הלכה למעשה, מה עלי לעשות במצב הנוכחי, בתפילה שמכאן ואילך נזכה כולנו להמשך סייעתא דשמיא בכל העניינים.

תשובה:

נצרך לברר את שורש מידת הדין בנפשך, והיינו לחדד את הגבולות בנפש, כי פעמים תוך העלייה האדם קופץ יותר מדאי, ונצרך בירור מה הם הגבולות הראויים למדרגתו.

עין ב"ב, ד, ע"א, במעשה עם בבא בן בוטא, וע"ז אמרו חכמים היזהרו בדבריכם.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

■

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

■

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571

ניתן להשיג בחנויות ספרים הנבחרות בארץ עכשיו